

**SPRÁVA O NADOBUDNUTÝCH SKÚSENOSTIACH
PRI UPLATŇOVANÍ SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU
A RADY 2003/4/ES O PRÍSTUPE VEREJNOSTI K INFORMÁCIÁM O
ŽIVOTNOM PROSTREDÍ V PODMIENKACH
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Predmetná správa je vypracovaná v súlade s Usmerňujúcim dokumentom Európskej komisie o predkladaní správ o skúsenostiach nadobudnutých pri uplatňovaní smernice 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí.

1. Všeobecný opis

Uved'te stručný prehľad procesu implementácie smernice, najmä na vnútroštátnej a regionálnej úrovni.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí (ďalej len „smernica“) bola do právneho poriadku SR transponovaná prostredníctvom dvoch zákonov:

- **zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a**
- **zákona č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.**

Zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (**ďalej len „zákon č. 211/2000 Z.z.“**) (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám všeobecne, teda vrátane informácií o životnom prostredí. Zákon upravuje jednak pasívnu formu sprístupňovania informácií, ako aj aktívnu formu sprístupňovania informácií (na žiadosť oprávnenej osoby).

Zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (**ďalej len „zákon č. 205/2004 Z.z.“**) upravuje podmienky a postup pri zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí orgánmi verejnej správy a inými právnickými a fyzickými osobami určenými zákonom. K tomuto zákonu bol vydaný vykonávací predpis – vyhláška MŽP SR č. 411/2007 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. Nadobudnuté skúsenosti

Vychádzajúc z vlastných skúseností opíšte, aké boli doteraz pozitívne a negatívne vplyvy pri uplatňovaní smernice (napríklad zvýšená účasť občianskej spoločnosti/zainteresovaných strán na určitých záležitostiach, ktoré sa týkajú životného prostredia, zjednodušenie rozhodovacieho procesu a implementácie následných rozhodnutí, administratívna záťaž...).

V rámci plnenia ustanovení zákona č. 211/2000 Z.z. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) zabezpečovalo prostredníctvom Kancelárie pre verejnosť kontakt so širokou laickou, ale aj odbornou verejnosťou. Jej činnosť spočívala nielen v informovaní verejnosti o problematike životného prostredia, ale aj v úzkej spolupráci s odbornou priemyselnou sférou, školstvom a ústavmi SAV. Poskytovanie informácií sa v rámci pôsobnosti MŽP SR v súčasnosti riadi smernicou MŽP SR z 19. júna 2009 č. 4/2009-1.3., ktorou sa vydávajú pravidlá na vykonávanie zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „smernica“).

V roku 2004 bolo v centrálnej evidencii žiadostí podľa zákona č. 211/2000 Z.z. zaevídovaných 4 411 žiadostí. Najviac zaevídovaných žiadostí podávaných zo strany verejnosti bolo prostredníctvom "Zelenej linky". Priamo počas telefonického rozhovoru bolo zaevídovaných 3 752 žiadostí, poštou bolo doručených a následne zaevídovaných 79 žiadostí, faxom 20 a elektronickou poštou 440 žiadostí. Priamo v Kancelárii pre verejnosť bolo vybavených 120 osobných žiadostí. Kancelária pre verejnosť zabezpečovala aj agendu podľa zákona č. 205/2004 Z.z. prostredníctvom pravidelne aktualizovanej internetovej stránky.

V roku 2005 bolo v centrálnej evidencii žiadostí podľa zákona o slobode informácií zaevídovaných 5 340 žiadostí. Najviac zaevídovaných žiadostí podávaných verejnosti bolo opäť prostredníctvom „Zelenej linky“. Priamo počas telefonického rozhovoru bolo zaevídovaných 4 300 žiadostí, poštou bolo doručených a následne zaevídovaných 44 žiadostí, elektronickou poštou 947 a faxom 8 žiadostí. Priamo v Kancelárii pre verejnosť bolo predložených 41 žiadostí.

V roku 2006 bolo v centrálnej evidencii žiadostí zaevídovaných 5 144 žiadostí. Najviac zaevídovaných žiadostí podávaných verejnosťou bolo tak, ako predchádzajúce roky prostredníctvom „Zelenej linky“. Priamo počas telefonického rozhovoru bolo zaevídovaných 3 910 žiadostí, poštou bolo na MŽP SR doručených a následne zaevídovaných 55 žiadostí, faxom 3 žiadosti, elektronickou poštou 1 052 žiadostí. Priamo v Kancelárii pre verejnosť bolo vybavených 124 osobných žiadostí.

V roku 2007 bolo v centrálnej evidencii žiadostí podľa zákona o slobode informácií zaevídovaných 3 728 žiadostí. Telefonických žiadostí podávaných verejnosťou – „Zelená

linka“, bolo najviac zaevidovalo sa 2 511 žiadostí, poštou bolo doručených a následne zaevidovaných 87 žiadostí, faxom 13 žiadostí, elektronickou poštou 990 žiadostí. Priamo v kancelárii pre verejnosť bolo vybavených 127 osobných žiadostí.

V roku 2008 bolo v centrálnej evidencii žiadostí MŽP SR podľa zákona o slobode informácií zaevidovaných 1 492 žiadostí. Najviac zaevidovaných žiadostí podávaných verejnosťou bolo prostredníctvom elektronickej pošty - 1 280 žiadostí, poštou bolo doručených 125 žiadostí, faxom 9 žiadostí, telefonicky 20 žiadostí. Priamo v Kancelárii pre verejnosť bolo vybavených osobne 58 žiadostí. K tomu je potrebné dodať, že žiadosti, ktoré bolo možné ihneď vybaviť napríklad počas telefonického rozhovoru sa prestali evidovať vzhľadom na to, že išlo väčšinou o informácie, ktoré sú verejne prístupné na elektronickej stránke, alebo ich mal Komunikačný odbor MŽP SR k dispozícii či už v tlačenej alebo elektronickej forme. Kancelária pre verejnosť priebežne vybavovala osobne denne 2 až 3 osoby, ktoré kanceláriu navštívili, ale aj informácie smerujúce k telefónnym kontaktom na jednotlivé pracoviská MŽP SR, odborné organizácie rezortu, krajské a obvodné úrady životného prostredia, ale aj na iné ústredné orgány štátnej správy.

Komunikačný odbor za obdobie v roku 2009 celkovo zaevidoval 1 419 žiadostí, ktoré boli v zmysle platnej smernice vybavované postúpením s predložením návrhu na odpoveď pre žiadateľa o informácie na príslušné pracoviská rezortu životného prostredia. Elektronickou formou bolo celkovo za rok 2009 prijatých 1 283 žiadostí, poštou 121 žiadostí, osobne 10 žiadostí a faxom 5 žiadostí. Všetky zaevidované žiadosti boli aj riadne vybavené.

Oproti roku 2008, bol zaznamenaný pokles v žiadostiach na sprístupnenie informácie v počte o 73 žiadostí. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že komunikačný odbor v roku 2009 zmenil metodiku sčítavania žiadostí a v súčasnosti systematicky monitoruje a selektuje žiadosti, ktoré sú následne zaevidované pod príslušným evidenčným číslom alebo priamo, bez evidencie, vybavené pracovníkov odboru (v prípade, keď nespĺňajú náležitosti zákona č. 211/2000 Z.z.). V roku 2009 Komunikačný odbor zaznamenal najväčší podiel zaevidovaných žiadostí o informáciu v mesiacoch marec a apríl (spolu 25% všetkých žiadostí o informáciu). Súčasne treba poznamenať, že v rámci štrukturálnych zmien na MŽP SR v roku 2009 sa Kancelária pre verejnosť pretransformovala na pracovisko v rámci Komunikačného odboru.

Okrem vybavovania žiadostí v zmysle zákona 211/2000 Z.z. prostredníctvom MŽP SR, zabezpečujú tieto vo vlastnej kompetencii aj príslušné úrady špecializovanej štátnej správy starostlivosti o životné prostredie (krajské úrady životného prostredia, okresné úrady životného prostredia), ako aj Slovenská inšpekcia životného prostredia a odborné organizácie rezortu životného prostredia. Vzhľadom na rozdelenie kompetencií medzi rezorty v podmienkach ŽP sa

časť informácií o životnom prostredí dotýka aj ďalších zainteresovaných rezortov (hlavne rezortu pôdohospodárstva, rezortu zdravotníctva), pričom aj v nich platia rovnaké pravidlá implementácie zákona č. 211/2000 Z.z.

Jednou z foriem aktívneho sprístupňovania informácií širokej verejnosti je aj sprístupňovanie informácií prostredníctvom internetu (www.enviroportal.sk, webovské stránky MŽP SR, jednotlivých organizácií, resp. dotknutých rezortov), ktoré sú výstupom z prevádzkovania Informačných systémov o životnom prostredí. O rastúcom záujme verejnosti o informácie tohto typu svedčia štatistické prehľady návštevnosti jednotlivých stránok.

Predmetné informačné systémy prispievajú taktiež k skvalitneniu rozhodovacieho procesu v otázkach starostlivosti o životné prostredie. Konkrétne sa jedná napríklad o prevádzkovanie Informačného systému o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, kedy sú na stránke <http://eia.enviroportal.sk/zoznam> sprístupňované relevantné dokumenty k procesu. Taktiež funguje diskusné fórum, kde verejnosť môže položiť otázky týkajúce sa či už samotného procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, resp. iných relevantných informácií týkajúcich sa životného prostredia.

3. Definície (článok 2)

3.1 Stretli ste sa s určitými konkrétnymi ťažkosťami, ktoré súvisia s výkladom alebo zvládnutím definície „informácie o životnom prostredí“?

Samotný zákon č. 211/2000 Z.z. nedefinuje pojem „informácia o životnom prostredí“. Tento je definovaný v zákone č. 205/2004 Z.z. pre účely zákona. Z hľadiska praktického uplatňovania oboch zákonov ťažkosti pri ich implementácii nespočívajú ani tak v samotnej definícii ako skôr v kvalite vyplnenia podávaných žiadostí.

V podávaných žiadostiach mnohokrát absentujú formálne a povinné náležitosti podľa § 14 zákona č. 211/2000 Z.z., žiadosti sú neúplné a je potrebné vyzvať žiadateľa o doplnenie žiadosti. Na výzvu v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z.z. oprávnené osoby neadekvátne reagujú, alebo žiadosť doplnia oneskorene, znova neúplne a podobne. Komunikačný odbor MŽP SR vychádza oprávneným osobám v všemožne v ústrety a má eminentnú snahu informáciu sprístupniť aj nad svoje zákonné povinnosti. Len vo výnimočných prípadoch žiadosť odloží, ak oprávnená osoba žiadosť nedoplní a pre tento nedostatok ju nemožno vybaviť. Komunikačný odbor MŽP SR ďalej musí riešiť prípady, kedy je potrebné žiadateľa usmerniť, na ktorý kompetentný orgán sa môže obrátiť. (napr. obnoviteľné zdroje energie patria v rámci energetiky spolu s dotáciami na slnečné kolektory a kotly na biomasu do kompetencie Ministerstva hospodárstva SR a pod.,).

3.2 Vychádzajúc z vašej situácie v rámci štátu/regiónu uveďte príklady na typy orgánov, ktoré sú uvedené v ustanoveniach článku 2 ods. 2 písm. b), „každá fyzická osoba alebo právnická osoba vykonávajúca funkcie verejnej správy podľa národného práva vrátane osobitných povinností, činností alebo služieb vo vzťahu k životnému prostrediu...“ a písm. c) „každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má pod kontrolou orgánu alebo osoby uvedenej pod písmenom a) alebo b) verejnú zodpovednosť alebo funkcie, alebo vykonáva verejnú službu vo vzťahu k životnému prostrediu?“

V prípade potreby uveďte návrhy, ako by ešte bolo možné zjednodušiť význam definície „verejný orgán“.

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z.z. a zákona č. 527/2003 Z.z. vymedzuje nielen predmet právnej úpravy, rozsah pôsobnosti ale aj definuje základné pojmy;

Tento zákon sa vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti **verejnej správy** správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických a právnických osôb.

Správnym orgánom je štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická alebo právnická osoba v oblasti verejnej správy.

Štátnu správu pre životné prostredie definuje zákon č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

Orgány štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia v zmysle tohto zákona sú:

Ministerstvo životného prostredia SR

Slovenská inšpekcia životného prostredia

Krajské úrady životného prostredia

Obvodné úrady životného prostredia.

Prenesený výkon štátnej správy v zmysle príslušných právnych predpisov v podmienkach SR zabezpečujú aj obce.

Príklady na typy orgánov, uvedených v ustanoveniach článku 2 ods. 2 písm. b):

Právnickými osobami a fyzickými osobami, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, sa rozumie špecifická kategória subjektov. Ide napríklad o členov vodnej stráže, lesnej stráže alebo členov stráže prírody, ktorí sú podľa zákona oprávnení ukladať pokuty;

3.3 Pozorovali ste v súvislosti s praktickým uplatňovaním článku 2 aj nejaké iné okolnosti?

-

4. Prístup k informáciám o životnom prostredí (článok 3)

4.1 Ako sa v praxi zabezpečí prístup k informáciám o životnom prostredí, tak ako sa uvádza v článku 3 ods. 5 písm. c), najmä na úrovni vnútroštátnych orgánov a orgánov regionálnej správy? Prosím uveďte príklady týchto praktických opatrení.

MŽP SR zabezpečovalo v uplynulom období prostredníctvom pracovníkov Kancelárie pre verejnosť kontakt so širokou laickou, ale aj odbornou verejnosťou. Jednalo sa hlavne o poskytovanie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. a zákona č. 205/2004 Z.z. Pri zabezpečovaní tejto úlohy pracovníci úzko spolupracovali s pracovníkmi na príslušných odborných útvaroch MŽP SR podľa ich kompetencií vo väzbe na požadované informácie. Kancelária pre verejnosť bola vybavená počítačom s bezplatným prístupom na internet, ktorý slúžil pre účely verejnosti na vyhľadávanie dokumentov a materiálov o životnom prostredí ako na internetovej stránke MŽP SR, tak aj na stránkach rezortných organizácií, resp. ďalších inštitúcií s kompetenciami týkajúcimi sa informácií o životnom prostredí. V rámci priestorov kancelárie mala možnosť široká verejnosť nahliadnuť do materiálov brožúr, zákonov ohľadom životného prostredia. Pri štrukturálnych zmenách na MŽP SR v roku 2009 sa Kancelária pre verejnosť pretransformovala na pracovisko v rámci Komunikačného odboru. Ministerstvo životného prostredia SR vydáva každý rok Správu o stave životného prostredia, v ktorej sa hodnotí stav životného prostredia Slovenskej a je dostupný širokej verejnosti prostredníctvom internetovej stránky MŽP SR www.enviro.gov.sk a prostredníctvom informačného portálu o životnom prostredí www.enviroportal.sk.

Za účelom sprístupňovania registrov, resp. zoznamov informácií o životnom prostredí, ktoré majú verejné orgány k dispozícii, je prevádzkovaný systém **EnviroInfo** – Metainformačný systém rezortu životného prostredia, ktorý vznikol spojením registrov (systémov) Osobitný verejne prístupný zoznam a Katalóg dátových zdrojov. EnviroInfo je internetovou databázovou aplikáciou, ktorá slúži na zber a prezentáciu metaúdajov (opisných informácií) o dokumentoch, databázach, mapách, vektorových a rastrových priestorových údajoch a iných údajoch, ktoré majú v danom kontexte význam pre životné prostredie v zmysle definície pojmu informácia o životnom prostredí. Jej hlavným cieľom je vytvoriť nástroj pre efektívne využívanie informácií, poskytnúť záujemcom okamžitý prístup k spomínaným opisným údajom a tak uľahčiť identifikáciu informačného zdroja.

4.2 Akým spôsobom sa zabezpečilo, aby mala verejnost' dostatok informácií o svojich právach, tak ako sa to uvádza v článku 3 ods. 5 posledný odsek?

Informácie o právach verejnosti týkajúcich sa získania informácií o životnom prostredí boli a sú poskytované, resp. šírené hlavne prostredníctvom webovských stránok v rezorte životného prostredia, ďalej boli vstupné informácie v súvislosti s transpozíciou predmetnej smernice šírené prostredníctvom odborných periodík v oblasti životného prostredia (Enviromagazín, Správa o stave životného prostredia a pod.).

4.3 Pozorovali ste v súvislosti s praktickým uplatňovaním článku 3 aj nejaké iné okolnosti?

-

5. Výnimky (článok 4)

5.1 Ktoré spomedzi možných výnimiek uvedených v článku 4 sa pri implementácii smernice ponechali s cieľom zamietnuť prístup k informáciám o životnom prostredí?

Prípady, kedy je možné zamietnuť žiadosť o informáciu, sú stanovené v zákone č. 211/2000 Z.z. Ide o ochranu utajovaných skutočností, ochranu osobnosti a osobných údajov, ochranu obchodného tajomstva. Zadefinované sú taktiež ďalšie obmedzenia, kedy povinná osoba obmedzí prístup informácie alebo informáciu nesprístupní. Jedná sa o tieto prípady:

a) jej bola odovzdaná osobou, ktorej takú povinnosť zákon neukladá a ktorá na výzvu povinnej osoby písomne oznámila, že so sprístupnením informácie nesúhlasí. Ak na výzvu povinnej osoby neodpovie osoba oprávnená udeliť súhlas na sprístupnenie informácie do siedmich dní, predpokladá sa, že so sprístupnením informácie súhlasí. Na tieto následky musí byť osoba vo výzve upozornená.

Táto výnimka sa nepoužije, ak ide o informácie, ktoré sa získali za verejné financie, alebo ak sú informácie týkajúce sa použitia takých prostriedkov, alebo ak ide o informácie o nakladaní s majetkom štátu alebo majetkom obce.

b) ju zverejňuje na základe osobitného zákona (napr. zákona o štatistike), ak je podľa takého zákona zverejňovaná vo vopred stanovenej dobe, iba do tejto doby.

c) tým možno porušiť ochranu duševného vlastníctva ustanovenú osobitným predpisom (napr. autorský zákon) s výnimkou, ak osoba oprávnená podľa týchto osobitných predpisov na výzvu povinnej osoby na sprístupnenie informácie udelí súhlas.

d) sa týka rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov, alebo orgánu činného v trestnom konaní podľa osobitných predpisov (napr. Trestný poriadok) okrem informácie o rozhodnutí alebo o výsledku konania, ak jej sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy.

e) sa týka miesta výskytu chránených druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín a hrozí ich neprípustné rušenie, poškodzovanie alebo ničenie.

f) by to bolo v rozpore s právne záväznými aktmi Európskych spoločenstiev a Európskej únie alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná.

g) sa týka výkonu kontroly, dohľadu alebo dozoru orgánom verejnej moci podľa osobitných predpisov okrem informácie o rozhodnutí alebo o inom výsledku kontroly, dohľadu alebo dozoru, ak jej sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy.

5.2 Vydali členské štáty alebo orgány regionálnej správy usmerňovací dokument (ako napríklad obežník alebo usmernenia), v ktorom sa stanovujú podmienky udelenia výnimiek?

Nie je nám známa takáto skutočnosť.

5.3 Urobili sa nejaké kroky na zabezpečenie prístupu k zoznamu kritérií, tak ako sa uvádza v článku 4 ods. 3, na základe ktorých príslušný orgán môže rozhodovať o nakladaní so žiadosťami?

Povinné osoby v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. majú spracované svoje smernice týkajúce sa konkretizácie postupov pri plnení povinností vyplývajúcich zo zákona. V týchto smerniciach sú uvedené aj predmetné kritériá, kedy požadovaná informácia nebude žiadateľovi sprístupnená. Predmetné smernice sú sprístupňované prostredníctvom webovských stránok povinných osôb.

5.4 Pozorovali ste v súvislosti s praktickým uplatňovaním článku 4 aj nejaké iné okolnosti?

-

6. Poplatky (článok 5)

6.1 Podľa článku 5 ods. 2 môžu verejné orgány vybrať poplatok za poskytnutie informácií o životnom prostredí. Stanovili verejné orgány poplatky? Prosím uveďte príklady opatrení, ktoré verejné orgány uplatňujú pri výbere poplatkov.

Problematika úhrady nákladov spojených s poskytovaním informácií na základe žiadostí je riešená v § 21 zákona 211/2000 Z.z. Informácie sa sprístupňujú bezplatne s výnimkou úhrady vo výške, ktorá nesmie prekročiť výšku materiálnych nákladov spojených so zhotovením kópií, so zadovážením technických nosičov a s odoslaním informácie žiadateľovi. Náklady na sprístupnenie informácie prístupnou formou osobe so zmyslovým postihnutím znáša povinná osoba. Povinná osoba môže zaplatenie úhrady odpustiť.

Podrobnosti o úhrade nákladov za sprístupnenie ustanovil všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydalo Ministerstvo financií Slovenskej republiky – vyhláška MF SR č. 481/2000 Z.z. o podrobnostiach úhrady nákladov za sprístupnenie informácií. Úhrady sú príjmami povinnej osoby.

6.2 Vysvetlite prosím, ako sa zaistilo, aby žiadatelia boli informovaní o cenníku poplatkov a o okolnostiach, za ktorých možno poplatok vyberať alebo odpustiť.

Sadzobník týkajúci sa výšky úhrad, spojených s poskytovaním informácií, tvorí súčasť smerníc, vypracovávaných a publikovaných povinnými osobami. Príklad takejto smernice, vydanéj MŽP SR je na stránke www.enviro.gov.sk. Taktiež je ich súčasťou aj definovanie, v ktorých prípadoch je možné poplatok odpustiť

Vzor zabezpečenia plnenia požiadaviek uvedených v bode 6.1 a 6.2

Smernica Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 19. júna 2009 č. 4/2009-1.3.

Čl. 9

Úhrada nákladov

1. Ministerstvo môže požadovať za vydanie informácie úhradu nákladov, ktorá je stanovená podľa osobitného predpisu¹. Sadzobník úhrad tvorí prílohu č. 5 k smernici.
2. Spôsob úhrady platieb:
 - a) bezhotovostným prevodom na účet banke,
 - c) v hotovosti v pokladnici ministerstva,
 - d) poštovou poukážkou,
 - e) pri prevzatí dobierkovej zásielky.
3. Ministerstvo môže zaplatenie úhrady za materiálne náklady **odpustiť**
 - a) ak tieto spolu s poštovným nepresiahnu 6,63 EUR (200,- Sk),
 - b) dôchodcovi,
 - c) študentovi, ktorý preukáže, že požadované informácie sú pre ročníkovú alebo diplomovú prácu (okrem požiadaviek na kompletne kopírovanie kníh alebo prinesených materiálov a spracovanie dokumentov, ktoré sú už priamo vyhotovené),
 - d) žiadateľovi, ktorý predloží svoj preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Príloha č. 5 k smernici Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 19. júna 2009 č. 4/2009-1.3.

SADZOBNÍK

úhrad za materiálne náklady pri sprístupňovaní informácií podľa § 21 ods. 1 a 2 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých

¹ Vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 481/2000 Z. z. o podrobnostiach úhrady nákladov za sprístupnenie informácií.

zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a podľa vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 481/2000 Z. z. o podrobnostiach úhrady nákladov za sprístupnenie informácií

Náklady spojené s vyhotovením kópie a odoslaním informácie:

- a) 0,03 EUR (1,00Sk) za vyhotovenie jednej strany formátu A4
0,04 EUR (1,50 Sk) za vyhotovenie obojstranného listu formátu A4
0,06 EUR (2,00 Sk) za vyhotovenie jednej strany formátu A3
0,08 EUR (2,5Sk) za vyhotovenie obojstranného listu formátu A3
- b) 0,39 EUR (12,00Sk) CD ROM slim printable
0,49 EUR (15,00Sk) DVD ROM printable
- c) obálka formát A6 – 0.06 EUR (2,00 Sk)
formát A5 – 0,09 EUR (3,00 Sk)
formát A4 – 0,16 EUR (5,00- Sk)
- d) náklady spojené s odoslaním informácie podľa aktuálneho cenníka poštových služieb (konverzný kurz – 30,1260 Sk)

6.3 Pozorovali ste v súvislosti s praktickým uplatňovaním článku 5 aj nejaké iné okolnosti?

-

7. Prístup k spravodlivosti (článok 6)

7.1 Aký postup preskúmania je dostupný pre žiadateľov v prípadoch uvedených v článku 6 ods. 1? Prosím uveďte konkrétne príklady stanovených alebo nezávislých orgánov.

Pre žiadateľov v prípadoch uvedených v čl. 6 ods. 1 smernice je dostupný postup preskúmania cez viacero procesných inštitútov. Ide o tieto inštitúty:

- a) inštitút odvolania podľa zákona č. 211/2000 Z. z.
 - § 19 ods. 1 – opravné prostriedky („ Proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti podľa § 17. Odvolanie sa podáva povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať.“)
- b) inštitút preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy v mimoodvolacom konaní zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a to:
 - § 65 – preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy v mimoodvolacom konaní („ Rozhodnutie, ktoré je právoplatné, môže z vlastného alebo iného podnetu preskúmať správny orgán najbližšie vyššieho stupňa nadriadený správnomu orgánu, ktorý toto rozhodnutie vydal (§ 58), ak ide o rozhodnutie ústredného orgánu štátnej správy, jeho

vedúci na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej komisie (§ 61 ods. 2). Správny orgán príslušný na preskúmanie rozhodnutia ho zruší alebo zmení, ak bolo vydané v rozpore so zákonom, všeobecne záväzným právnym predpisom alebo všeobecne záväzným nariadením.“)

c) inštitút sťažnosti podľa zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov

- § 3 – sťažnosťou je podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorým a) sa domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, pretože došlo k ich porušeniu alebo k ohrozeniu činnosťou alebo nečinnosťou orgánu verejnej správy, b) upozorňuje na konkrétne nedostatky, najmä na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie si vyžaduje zásah orgánu verejnej správy).

7.2 Aké postupy sú k dispozícii žiadateľom v prípadoch uvedených v článku 6 ods. 2?

Prosím uveďte tri inštitúcie, ktoré sú oprávnené preskúmať žiadosti.

V prípadoch uvedených v čl. 6 ods. 2 smernice sú žiadateľom k dispozícii nasledujúce postupy a inštitúty:

a) inštitúty zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a to:

- § 22 ods. 1 - inštitút protestu prokurátora pri preskúmaní opatrenia alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktorými bol porušený zákon alebo iný všeobecne záväzný právny predpis
- § 28 ods. 1 – upozornenia prokurátora pri preskúmaní postupov orgánov verejnej správy, ktorého účelom je odstránenie porušovania zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, ku ktorému došlo v postupe orgánu verejnej správy pri vydávaní opatrenia alebo rozhodnutia alebo jeho nečinnosťou

b) inštitúty zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a to:

- § 247 a nasl. - preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy
- § 250t a nasl. – opatrenia súdov proti nečinnosti orgánu verejnej správy
- § 250v a nasl. – opatrenia súdov pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy

c) inštitúty podnetu a upovedomenia podľa zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov:

- § 11 – na verejného ochrancu práv sa môže obrátiť každý, kto sa domnieva, že pri konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti orgánu verejnej správy boli porušené základné

práva a slobody v rozpore s právnym poriadkom alebo princípmi demokratického alebo právneho štátu

7.3 Je rozhodnutie, ktoré vydala inštitúcia uvedená v otázke 7.2, konečné? V prípade, že nie, aké postupy by mohli nasledovať po tomto postupe s cieľom získať konečné rozhodnutie?

Rozhodnutia vydané inštitúciami uvedenými v otázke 7.2 nemusia byť konečné. Žiadateľ, resp. orgán verejnej moci môžu použiť nasledujúce inštitúty:

a) inštitút odvolania podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov:

- § 201 – „Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevylučuje.“

b) inštitúty zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a to:

- § 27 ods. 2 – prokurátor môže podať žalobu na začatie súdneho konania (podľa § 250b ods.5 OSP), ak ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo protestu prokurátora
- § 35 ods. 1 písm. b) – prokurátor môže podať žalobu na začatie súdneho konania (podľa § 250t ods.2 OSP), ak ide o nečinnosť orgánu verejnej správy v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo upozorneniu prokurátora

7.4 Pozorovali ste v súvislosti s praktickým uplatňovaním článku 6 aj nejaké iné okolnosti?

-

8. Šírenie informácií o životnom prostredí (článok 7)

8.1 Aké opatrenia boli prijaté s cieľom zabezpečiť, aby verejné orgány organizovali informácie o životnom prostredí s úmyslom ich aktívne a systematicky šíriť na verejnosti, najmä prostredníctvom počítačovej telekomunikačnej a/alebo elektronickej technológie?

Zákon č. 205/2004 Z.z. ustanovil pre povinné osoby úlohu zhromažďovať, uchovávať a aktualizovať informácie o životnom prostredí súvisiace s výkonom ich verejnej funkcie so zámerom ich efektívneho šírenia. Na tento účel majú povinné osoby využiť doterajšie nástroje zhromažďovania informácií, resp. podľa potreby tieto nástroje upraviť, vyvinúť úsilie, na to, aby sa informácie o životnom prostredí, ktorými disponujú alebo ktorými disponujú nimi riadené alebo kontrolované povinné osoby, zhromažďovali a uchovávali vo forme, ktorá je ľahko reprodukovateľná a dostupná čo najširšiemu okruhu záujemcov, najmä prostredníctvom verejných elektronických komunikačných sietí, hlavne prostredníctvom siete internetu, a aby tieto informácie boli podľa možnosti aktualizované, presné a porovnateľné.

Ďalšou povinnosťou je vytvoriť a udržiavať v aktuálnom stave verejne prístupné zoznamy, registre alebo iné vhodné prostriedky na informovanie verejnosti

- o druhu a rozsahu informácií o životnom prostredí, ktorými majú disponovať, ako aj o tých, ktorými v skutočnosti disponujú,
- o základných lehotách a podmienkach, za ktorých sú informácie o životnom prostredí sprístupňované, a o postupe, ktorým môžu byť získané, najmä o tom, kde možno podať žiadosť, podnet, sťažnosť alebo iné podanie alebo kde možno nájsť príslušnú informáciu v elektronickej forme. Povinné osoby musia určiť osoby alebo útvary zodpovedné za sprístupňovanie informácií o životnom prostredí vrátane prípadnej poradenskej činnosti pre verejnosť v tejto oblasti.

Ministerstvo vedie a udržiava v aktuálnom stave osobitný verejne prístupný zoznam, ktorý obsahuje

- a) názov a adresu (sídlo) povinných osôb, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko a adresu (trvalý pobyt alebo miesto podnikania), ak ide o fyzickú osobu,
- b) prehľad druhov informácií o životnom prostredí, ktoré majú mať jednotlivé povinné osoby k dispozícii
- c) elektronickú adresu, na ktorej sú verejne dostupné informácie zo zoznamov a registrov vedených povinnými osobami

www.enviportal.sk/metainfo

MŽP SR má zároveň povinnosť viesť Národný register uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok do životného prostredia (NRZ). Tento je zároveň zdrojom údajov za SR do integrovaného registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok na úrovni Európskeho spoločenstva – E-PRTR.

Povinné osoby majú zároveň za úlohu šíriť informácie o životnom prostredí, ktorými disponujú, hlavne zverejnením prostredníctvom verejných elektronických komunikačných sietí, najmä prostredníctvom siete internetu. Informáciami šírenými v tejto forme musia byť:

- texty medzinárodných zmlúv, dohovorov a dohôd, návrhy a texty všeobecne záväzných právnych predpisov o životnom prostredí alebo s ním súvisiacich,
- politiky, koncepcie, programy a plány týkajúce sa životného prostredia vrátane ich návrhov, prípadne aj významné analýzy a skutočnosti týkajúce sa ich prípravy, na všetkých úrovniach verejnej správy,
- správy o stave plnenia záväzkov a povinností a o aplikácii dokumentov uvedených v písmenách a) a b) a prípadne tiež informácie o výkone verejných funkcií alebo o poskytovaní verejných služieb týkajúcich sa životného prostredia,

- správa o stave životného prostredia v Slovenskej republike, ako aj ďalšie obdobné správy vydávané na regionálnej alebo miestnej úrovni,
- údaje a súhrny z dát odvodených zo sledovania činností, ktoré poškodzujú alebo môžu poškodzovať životné prostredie,
- povolenia s významným vplyvom na životné prostredie a dohody vo veciach alebo týkajúce sa životného prostredia, prípadne odkaz na miesto, kde možno žiadať alebo dostať informáciu
- štúdie o environmentálnych vplyvoch a o hodnotení rizika týkajúce sa zložiek životného prostredia uvedených alebo odkaz na miesto, kde možno žiadať alebo dostať informáciu
- národný register znečistenia a prípadne aj ďalšie registre a zoznamy vedené podľa tohto zákona.

Vstupnou bránou k informáciám o životnom prostredí je web portál - **Enviroportál**, ktorého koordináciou bola poverená Slovenská agentúra životného prostredia. Ďalšie relevantné informácie sú publikované na stránkach MŽP SR, jednotlivých úradov ŽP, Slovenskej inšpekcie životného prostredia, odborných organizácií rezortu životného prostredia, ako aj ďalších orgánov a organizácií, ktorých pôsobnosť sa dotýka informácií o životnom prostredí.

8.2 Aké opatrenia sa prijali s cieľom zabezpečiť, aby sa informácie podľa potreby aktualizovali?

V zákone č. 205/2004 Z. z. bol stanovený nasledovný systém aktualizácie informácií: Povinné osoby oznámia ministerstvu údaje potrebné na vytvorenie verejného zoznamu do 30. júna 2005; zmeny v údajoch budú oznamovať polročne do 30. júna a do 31. decembra kalendárneho roka

Hlásenie údajov do NRZ podáva prevádzkovateľ spôsobom ustanoveným vo vykonávacom predpise (vyhláška MŽP SR č. 411/2007 Z. z.) raz ročne, najneskôr do 31. marca za predchádzajúci kalendárny rok (ďalej len „nahlasovací rok“)

V pokyne ministra životného prostredia SR č. 3/2005-1.7 sa ustanovilo:

Ministerstvo a organizácie rezortu životného prostredia sú povinné priebežne poskytovať a aktualizovať metainformácie. Táto povinnosť pozostáva z vyplňania elektronických formulárov dostupných cez internetovú stránku <http://www.enviroportal.sk/metainfo>. Všetky metainformácie o dokumentoch, databázach, mapách, rastrových, vektorových a iných údajoch vytvorených alebo získaných ministerstvom a organizáciami rezortu životného prostredia je potrebné uložiť do metainformačného systému bezodkladne, najneskôr však do 5 dní po ich získaní alebo vytvorení, resp. po ukončení ucelenej časti úlohy, ktorá obsahuje takéto údaje.

Ministerstvo a organizácie rezortu životného prostredia sú povinné zabezpečiť aspoň jednu zodpovednú osobu za napĺňanie metainformačného systému, zodpovedné osoby je potrebné nahlásiť správcovi metainformačného systému do 15 dní od nadobudnutia účinnosti pokynu a v prípade zmeny kontaktných údajov bezodkladne nahlásiť tieto zmeny správcovi metainformačného systému

8.3 Existuje povinnosť podávať správy o stave životného prostredia okrem vnútroštátnej aj na regionálnej a miestnej úrovni a v prípade, že áno, podľa akého harmonogramu?

V zmysle §33b zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov MŽP SR v spolupráci so zainteresovanými ministerstvami, Štatistickým úradom SR, Pamiatkovým úradom SR a ďalšími ústrednými orgánmi štátnej správy a odbornými inštitúciami za odbornej a administratívnej pomoci Slovenskej agentúry životného prostredia každoročne pripravuje a vydáva Správu o stave životného prostredia v Slovenskej republike. Na regionálnej a miestnej úrovni sa takéto správy nevydávajú, avšak celoslovenská správa obsahuje ostatok informácií aj o stave životného prostredia v regiónoch a obsahuje aj osobitnú kapitolu o 8 zaťažených oblastiach SR s narušeným a silne narušeným životným prostredím. V tejto súvislosti sa vydáva aj publikácia Environmentálna regionalizácia SR (v roku 2010 sa pripravuje vydanie tretieho aktualizovaného znenia).

Správy o stave životného prostredia musia obsahovať najmä údaje o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu, ako aj údaje o trendoch jeho vývoja a o opatreniach na ochranu a zlepšovanie životného prostredia vrátane medzinárodnej spolupráce. Správa je publikovaná v slovenskom jazyku a jej skrátená verzia aj v anglickom jazyku.

8.4 Aké mechanizmy sa využívajú na uverejňovanie týchto správ?

Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky sa vydáva každoročne v tlačenej podobe v slovenskej verzii a v skrátenej forme v anglickej verzii na CD. Správa je následne uverejnená na internetovej stránke MŽP SR, SAŽP a na Enviroportáli.

8.5 Pozorovali ste v súvislosti s praktickým uplatňovaním článku 7 aj nejaké iné okolnosti?

-

9. Kvalita informácií o životnom prostredí (článok 8)

9.1 Aké opatrenia sa prijali s cieľom zabezpečiť, aby každá informácia vypracovaná verejnými orgánmi alebo v ich mene bola aktuálna, presná a porovnateľná?

Táto povinnosť je stanovená jednotlivým povinným osobám v príslušných ustanoveniach zákona 205/2004 Z.z. Tie sú teda zodpovedné za to, že informácie na stránkach sú aktuálne a porovnateľné. V rámci zabezpečovania prevádzky Enviroportálu bol zo strany SAŽP ustanovený redaktor, medzi ktorého povinnosti patrí aj upozorňovať príslušné povinné osoby na neaktuálnosť, resp. chybovosť informácií, ktoré sú na Enviroportáli zverejňované.

Súčasťou prác pri budovaní NRZ je aj zabezpečenie hodnotenia kvality údajov v registri, ktoré zabezpečuje právnická osoba poverená MŽP SR vedením predmetného registra (Slovenský hydrometeorologický ústav). Prostredníctvom systému zhodnotenia kvality údajov je zabezpečovaná aj ich porovnateľnosť v jednotlivých časových horizontoch.

Ministerstvo a organizácie rezortu životného prostredia boli povinné zabezpečiť aspoň 1 osobu zodpovednú za napĺňanie metainformačného systému, komunikáciu so správcom a prevádzkovateľom metainformačného systému, vytvoriť priestor pre účasť zodpovednej osoby na stretnutiach organizovaných správcom metainformačného systému. Zodpovedné osoby bolo potrebné nahlásiť správcovi metainformačného systému do 15 dní od nadobudnutia účinnosti tohto pokynu na e-mail adresu metainfo@enviroportal.sk. V prípade zmeny kontaktných údajov zodpovednej osoby sa uložila povinnosť bezodkladne nahlásiť tieto zmeny správcovi metainformačného systému.

Správcovi metainformačného systému (Slovenskej agentúre životného prostredia) sa uložila povinnosť:

- zabezpečiť technologické riešenie, prevádzku a ďalší rozvoj metainformačného systému v súlade s existujúcimi normami a štandardmi,
- organizovať stretnutia zodpovedných organizácií rezortu životného prostredia za účelom vyhodnotenia plnenia úloh a zosumarizovania požiadaviek a námetov pre ďalšie zdokonalenie metainformačného systému.

9.2 S cieľom zabezpečiť, aby informácie boli zrozumiteľné, presné a porovnateľné, sa kladie dôraz na výber metódy, ktorá sa používa na vypracovanie informácií. Prijali ste nejakú žiadosť, ktorá sa týka použitej metódy? Prosím uveďte všetky informácie, ktoré považujete za dôležité.

Žiadosť tohto typu nebola obdržaná.

9.3 Pozorovali ste v súvislosti s praktickým uplatňovaním článku 8 aj nejaké iné okolnosti?

-

10. Štatistika

Keď sa uskutoční zber doleuvedených údajov, bolo by prospešné, keby sa tieto oznámili

Komisii.

• Počet predložených žiadostí na MŽP SR

Štatistika

Rok	Počet žiadostí predložených					Celkový počet predlož. žiadostí
	telef.	poštou	elektr. poštou	faxom	priamo v kancelárii	
2004	3 752	79	440	20	120	4 411
2005	4 300	44	947	8	41	5 340
2006	3 910	55	1 052	3	124	5 144
2007	2 511	87	990	13	127	3 728
2008	20	125	1 280	9	58	1 492*
2009	-	121	1 283	5	10	1 419

* Žiadosti, ktoré bolo možné vybaviť ihneď napr. počas telefonického rozhovoru, sa prestali evidovať. Väčšinou išlo o informácie, ktoré sú verejne prístupné na elektronickej stránke, alebo boli v tlačenej forme priamo k dispozícii.

• Oblasť, ktorých sa žiadosti o informácie týkajú

Požadované informácie sa týkali prakticky celého spektra aspektov definície „informácie o životnom prostredí“. Jednalo sa o informácie o stave jednotlivých zložiek životného prostredia, uplatňovania nástrojov starostlivosti o životné prostredie, informácie o vynaložených prostriedkoch na ochranu a tvorbu životného prostredia z domácich i zahraničných zdrojov, hodnotiacich informácií o vplyvoch na životné prostredie a dopadoch na ekosystémy a zdravie obyvateľstva a podobne.

• Percentuálny podiel žiadostí, ktoré sú vybavené počas jednomesačného obdobia a tých, ktoré sú vybavené počas predĺženej lehoty

Žiadosti sa vybavujú v lehotách v zmysle platného zákona č. 211/2000 Z.z., kde v zmysle § 17 je stanovená povinnosť vybaviť žiadosť bez zbytočného odkladu, najneskôr do ôsmich pracovných dní odo dňa podania žiadosti alebo odo dňa odstránenia nedostatkov

žiadosti. V prípade, ak sa informácia sprístupňuje nevidiacej osobe v prístupnej forme, je táto lehota stanovená na 15 pracovných dní. Zo závažných dôvodov môže povinná osoba tieto lehoty predĺžiť, najviac však o osem pracovných dní, v prípade ak sa sprístupňuje informácia nevidiacej osobe v prístupnej forme o 15 pracovných dní.

• Percentuálny podiel prijatých/zamietnutých žiadostí; v prípade odmietnutia prosím uveďte rôzne dôvody citované v prospech zamietnutia

Rok	Celkový počet predložených žiadostí	Počet zamietnutých žiadostí	% podiel zamietnutých žiadostí
2004	4 411		
2005	5 340		
2006	5 144		
2007	3 728		
2008	1 492*		
2009	1 419	2**	0,1 %

* Žiadosti, ktoré bolo možné vybaviť ihneď napr. počas telefonického rozhovoru, sa prestali evidovať. Väčšinou išlo o informácie, ktoré sú verejne prístupné na elektronickej stránke, alebo boli v tlačenej forme priamo k dispozícii.

** Za obdobie od 1. 01. 2009 do 30.11. 2009 boli spracované 2 žiadosti v zmysle rozhodnutia § 18 ods. 2 z toho 1 v máji 2009 a 1 v septembri 2009. Dôvody v prospech zamietnutia sú citované priamo v rozhodnutiach, najmä ide o ochranu osobných údajov ako aj v prípadoch prebiehajúcich kontrol. Rozhodnutia boli v súlade s platnou právnou úpravou napr. zákon č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov, zákon č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

• Množstvo postupov zavedených podľa článkov 6.1 a 6.2 smernice; priemerná dĺžka trvania a priemerné náklady spojené s realizáciou postupov; percentuálny podiel neúspechu a úspešnosti v poslednej etape postupov

Žiadosti o informácie, ako vyplýva zo štatistiky a prehľadu boli vybavované v zákonných lehotách, náklady boli účtované v zmysle platnej úpravy.